

European
Environment
Agency

Europe's
environment
2025

Avrupa'nın çevre durumu iyi değil: Doğaya yönelik tehditler ve iklim değişikliğinin etkileri en önemli sorunlarımız

Sera gazı emisyonlarının ve hava kirliliğinin azaltılmasında önemli ilerlemeler kaydedildi ancak Avrupa'nın genel çevre durumu, özellikle de bozulma, aşırı kullanım ve biyolojik çeşitlilik kaybıyla karşı karşıya kalmaya devam eden doğası iyi durumda değil. Avrupa Çevre Ajansı'nın (AÇA) bugün yayımlanan en kapsamlı "çevre durumu" raporuna göre, hızlanan iklim değişikliğinin etkileri de acil bir sorun teşkil ediyor. Çoğu çevresel eğilimin görünümü endişe verici ve Avrupa'nın ekonomik refahı, güvenliği ve yaşam kalitesi için büyük riskler oluşturuyor.

Rapor, iklim değişikliği ve çevresel bozulmanın, Avrupa'nın doğal kaynaklara bağlı olan rekabet gücü için doğrudan bir tehdit oluşturduğunu vurguluyor. Ayrıca, 2050 yılına kadar iklim nötrlüğüne ulaşmanın aynı zamanda toprak, su ve diğer kaynakların daha iyi ve sorumlu bir şekilde yönetilmesine bağlı olduğunu da ekliyor. Doğal kaynakların korunması, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması, bu değişikliklere uyum sağlanması ve kirliliğin azaltılması; gıda güvenliği, içme suyu ve sellerin önlenmesi gibi doğaya bağlı hayati toplumsal işlevlerin dayanıklılığını artıracak.

Rapor, Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında halihazırda kabul edilmiş olan politikaların ve uzun vadeli sürdürülebilirliği mümkün kılan eylemlerin uygulanmasının hızlandırılması çağrısında bulunuyor. Bu tür eylemler Avrupa Komisyonu'nun yenilikçilik, karbonsuzlaştırma ve güvenlik konularındaki Rekabetçilik Pusulası öncelikleriyle uyumlu.

Avrupa'nın Çevresi 2025 raporu (<https://www.eea.europa.eu/en/europe-environment-2025/main-report>), 38 ülkeden elde edilen verilere dayanarak kıtanın

European
Environment
Agency

Europe's
environment
2025

evre, iklim ve sürdürülebilirlik konularındaki mevcut durumu ve görünümüne ilişkin en kapsamlı analiz. Rapor, Avrupa Birliği'nin sera gazı emisyonlarını ve fosil yakıt kullanımını azaltırken yenilenebilir enerji kaynaklarının payını 2005'ten bu yana iki katına çıkararak iklim çabalarında dünya lideri olduğunu vurguluyor. Son 10-15 yılda hava kalitesinin iyileştirilmesinde ve atık geri dönüşümünün ve kaynak verimliliğinin artırılmasında da iyi bir ilerleme kaydedildi. İnovasyon, yeşil istihdam ve sürdürülebilir finansman gibi sürdürülebilirliğe geçişi sağlayan bir dizi faktörde kaydedilen ilerleme de umut verici.

Temiz, Adil ve Rekabetçi Geçişten Sorumlu Başkan Yardımcısı **Teresa Ribera** şunları söyledi: "Bu rapor, Avrupa'nın yoluna devam etmesi ve hatta iklim ve evre konusundaki hedeflerini hızlandırması gerektiğini keskin bir şekilde hatırlatıyor. Son zamanlarda yaşanan aşırı hava olayları, doğa bozulduğunda ve iklim etkileri yoğunlaştığında refah ve güvenliğimizin ne kadar kırılgan hale geldiğini gösteriyor. İklım hedeflerimizin ertelenmesi veya geciktirilmesi sadece maliyetleri artıracak, eşitsizlikleri derinleştirecek ve dayanıklılığımızı zayıflatacak. Doğayı korumak bir maliyet değil. Rekabetiliğe, dayanıklılığa ve vatandaşlarımızın refahına yapılan bir yatırım. şimdi önlemleri artırarak gelecek nesiller için daha temiz, daha adil ve daha dirençli bir Avrupa inşa edebiliriz."

evre, Su Direnci ve Rekabetçi Döngüsel Ekonomiden sorumlu Komisyon yesi **Jessika Roswall** şunları söyledi: "İlerleme kaydedilmiş olsa da çevremizin durumu; kirliliği azaltmaya, doğayı restore etmeye ve biyoçeşitliliği korumaya devam etmek için açık bir eylem çağırısı. evre ile ekonomi arasındaki bağlantıyı yeniden düşünmeli ve doğanın korunmasına bir maliyet olarak değil, bir yatırım olarak bakmalıyız. Sağlıklı bir doğa; sağlıklı bir toplum, rekabetçi bir ekonomi ve dirençli bir dünyanın temeli. İşte bu nedenle AB, evre konusundaki taahhütlerini yerine getirmeye kararlı."

İklım, Net Sıfır ve Temiz Büyümeden sorumlu Komisyon yesi **Wopke Hoekstra** şunları söyledi: "Bu rapor, AB'nin güçlü iklim hedeflerini sürdürmesi için acil ihtiyaı pekiştiriyor. En hızlı ısınan kıta olan Avrupa, son olarak yaz boyunca devam eden şiddetli orman yangınlarıyla iklim değişikliğinin yıkıcı etkilerine ilk elden tanıklık etti. Eylemsizliğin maliyetleri çok büyük ve iklim değişikliği, rekabet gücümüz için doğrudan bir tehdit oluşturuyor. Bu yolda ilerlemek, ekonomimizi korumak için elzem."

AA İcra Direktörü **Leena Ylä-Mononen** şunları söyledi: "İklım, evre ve sürdürülebilirlik hedeflerimizi azaltmayı göze alamayız. Çevrenin durumuna ilişkin raporumuz, 38 ülke ile birlikte hazırlanmış olup bilime dayalı bilgileri net bir şekilde ortaya koyuyor ve neden harekete geçmemiz gerektiğini gösteriyor. Avrupa Birliği'nde sürdürülebilirlik hedeflerimiz doğrultusunda birlikte çalışmak için gerekli politikalara, araçlara, bilgiye ve onlarca yıllık deneyime sahibiz. Bugün yaptıklarımız geleceğimizi şekillendirecek."

European
Environment
Agency

Europe's
environment
2025

Önümüzde karmaşık zorluklar var

Avrupa'daki karasal, tatlı su ve deniz ekosistemlerinde biyolojik çeşitlilik, özellikle gıda sisteminde kendini gösteren sürdürülemez üretim ve tüketim kalıplarının neden olduğu kalıcı baskılar nedeniyle azalıyor. Rapora göre, geleceğe bakıldığında, Avrupa'nın biyolojik çeşitliliği ve ekosistemlerinin durumundaki kötüleşmenin devam edeceği ve üzerinde mutabık kalınan politika hedeflerine 2030 yılına kadar ulaşılamayacağı öngörülüyor.

Benzer şekilde, Avrupa'nın su kaynakları ciddi baskı altında ve su stresi, Avrupa nüfusunun ve topraklarının üçte birini etkiliyor. Rapora göre, sağlıklı su ekosistemlerinin sürdürülmesi, su havzalarının korunması ve yeraltı su kaynaklarının yenilenmesinin sağlanması, Avrupa'nın gelecekteki su direncinin sağlanması açısından son derece önemli.

İklim değişikliği bakımından Avrupa, gezegenin en hızlı ısınan kıtası. İklim, endişe verici bir hızla değişiyor ve güvenliği, kamu sağlığını, ekosistemleri, altyapıyı ve ekonomiyi tehdit ediyor. İklimle bağlı afetlerin artan sıklığı ve büyüklüğü ile AB'nin iddialı azaltım çabalarına rağmen iklimin değişmeye devam edeceği bilgisi, Avrupa toplumunu ve ekonomisini adapte etme ve aynı zamanda kimsenin geride kalmamasını sağlama konusundaki acil ihtiyacın altını çiziyor.

Rapora göre, bu en önemli sorunlar, ekonomimiz ile doğal çevre, toprak, su ve doğal kaynaklar arasındaki bağlantıları yeniden düşünmemizi gerektiriyor. Avrupa vatandaşları için rekabetçi bir ekonomi ve yüksek bir yaşam kalitesini korumak ancak Avrupa'daki doğal çevreyi restore ederek mümkün olacak.

Ölçeklendirme ve genişletme

Rapora göre, üretim ve tüketim sistemlerinde ekonominin karbonsuzlaştırılması, döngüsellığe geçilmesi, kirliliğin azaltılması ve doğal kaynakların sorumlu bir şekilde yönetilmesini kapsayan dönüşümsel değişim acilen gerekli. Yeşil Mutabakat da dahil olmak üzere AB politikaları, sürdürülebilirliğe doğru net bir yol sağlıyor.

Rapor özellikle, dayanıklılığı artıracak ve aynı zamanda iklim değişikliğini hafifletme ve uyum çabalarına yardımcı olacak doğa temelli çözümler yoluyla habitatları restore etme çabalarına işaret ediyor. Ayrıca, başta ulaşım olmak üzere kilit ekonomik sektörlerin karbonsuzlaştırılması ve tarımdan kaynaklanan emisyonların ele alınması gerektiğini de vurguluyor. Döngüsellüğün artırılması, Avrupa'nın enerji ve kritik hammadde ithalatına olan bağımlılığını azaltma potansiyeline sahip. Ayrıca Avrupa, sanayisinin dijital ve yeşil dönüşümüne yatırım yaparak verimliliği artırabilir, çelik ve çimento gibi karbondan arındırılması zor sektörleri karbondan arındıracak teknolojiler geliştirerek yeşil inovasyonda küresel bir lider haline gelebilir.

Arka Plan

AÇA, tüzüğünde belirtildiği üzere her beş yılda bir çevre durum raporu yayımlıyor. Avrupa'nın çevresi 2025, AÇA tarafından 1995 yılından bu yana yayımlanan 7. rapor. İklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı, hava ve su kirliliği gibi karşılaştığımız

European
Environment
Agency

Europe's
environment
2025

devasa ve karmaşık zorluklara nasıl cevap vermemiz gerektiği konusunda sağlam ve bilime dayalı görüşler sunuyor.

Rapor, AÇA'nın Avrupa Çevre Bilgi ve Gözlem Ağı (Eionet) ile yakın iş birliği içinde hazırlandı. Rapor, Eionet'in AÇA'nın 32 üye ülkesinde ve altı iş birliği halinde olduğu ülkede, çevre alanındaki önde gelen uzmanların ve bilim adamlarınınengin uzmanlığına dayanıyor.